2024/2996

5.12.2024

TASUTA ÕIGUSABI TAOTLUSE VORM

HAGIMENETLUS ([1])

[2024/2996]

Igal füüsilisel või juriidilisel isikul – olenemata sellest, kas teda esindab advokaat –, kes soovib taotleda tasuta õigusabi Üldkohtusse hagi esitamiseks hagimenetluses või seoses kohtuasjaga (hagimenetlus), milles ta on pool, palutakse enne taotlusvormi täitmist tutvuda allpool esitatud teabega. „Meelespea – Tasuta õigusabi" on kättesaadav ka Euroopa Liidu Kohtu veebisaidil.

Käesolevat vormi tuleb kasutada tasuta õigusabi taotlemiseks enne hagimenetluses hagi esitamist või hagimenetluse käigus. See vorm ei ole ette nähtud tasuta õigusabi taotlemiseks eelotsusemenetluses. Viimase puhul tuleb järgida kodukorra artiklite 239–242 ja praktiliste rakendussätete punktide 266–270 sätteid. Selles menetluses esitatava taotluse jaoks puudub spetsiaalne vorm.

1. Õiguslik raamistik

Tasuta õigusabi hagimenetluses reguleerivad Üldkohtu kodukord (artiklid 146–150) ja Üldkohtu kodukorra praktilised rakendussätted (punktid 15–17, 33, 49, 171, 172 ja 256–265) (edaspidi „praktilised rakendussätted").

Üldkohtu kodukord ja praktilised rakendussätted on kättesaadavad Euroopa Liidu Kohtu veebisaidil (http://curia.europa.eu) rubriigis „Üldkohus – Menetlus".

2. Reeglid esindamise kohta Üldkohtus

Protokolli Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta artiklis 19 on sätestatud põhimõte, et **poolt peab esindama advokaat**, välja arvatud juhul, kui selleks on liikmesriik, Euroopa Liidu institutsioon, Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriik ja EFTA järelevalveamet. Niisiis peab hagimenetluses Üldkohtule hagiavalduse esitamiseks füüsilist või juriidilist isikut esindama advokaat, kellel on õigus esineda liikmesriigi või muu Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigi kohtus (kodukorra artikkel 51).

Kui isik ei suuda oma majandusliku olukorra tõttu kohtukulusid täielikult või osaliselt tasuda, on tal kodukorra kohaselt õigus saada tasuta õigusabi (kodukorra artikli 146 lõige 1). **Erinevalt hagiavaldusest, mille peab esitama hagejat esindav advokaat, võib tasuta õigusabi taotluse esitada ka ilma advokaadi abita.**

3. Üldkohtu pädevus ja vastuvõetavuse tingimused

Üldkohus ei saa tasuta õigusabi anda, kui Üldkohus ei ole ilmselgelt pädev läbi vaatama hagi, millega seoses tasuta õigusabi taotletakse (kodukorra artikli 146 lõige 2).

Vastavalt aluslepingutele ja protokollile Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta **on Üldkohus** muu hulgas **pädev** hagimenetluses lahendama:

— eraõiguslike isikute ja liikmesriikide hagisid **Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide** tühistamiseks, nende õigusvastase tegevuse tuvastamiseks või tekitatud kahju hüvitamiseks ning vahekohtuklauslil põhinevaid hagisid;

([1]) Mõiste „hagimenetlus" on kodukorra artikli 1 lõike 2 punktis j määratletud kui „menetlus, milles on esitatud mis tahes hagi, mille võib Üldkohtule esitada, välja arvatud eelotsusetaotlused".

— intellektuaalomandiõigustega seotud hagisid Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) ja Ühenduse Sordiameti (CPVO) apellatsioonikodade otsuste tühistamiseks;

— Euroopa Liidu institutsioonide ja nende teenistujate vahelisi hagisid, mis puudutavad nende teenistussuhteid ja sotsiaalkindlustussüsteemi.

Sellest järeldub, et tasuta õigusabi taotlus **jäetakse rahuldamata Üldkohtu pädevuse puudumise tõttu** hagi lahendada, kui hagi esitatakse:

— **riigisiseste** (haldus- või kohtu)**asutuste otsuse** vaidlustamiseks;

— Euroopa Liidu institutsioonilisse süsteemi mittekuuluva **rahvusvahelise organi** (näiteks Euroopa Inimõiguste Kohtu) **otsuse** vaidlustamiseks.

Tasuta õigusabi ei saa anda ka siis, kui hagi, millega seoses tasuta õigusabi taotletakse, **on ilmselgelt vastuvõetamatu või ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu** (kodukorra artikli 146 lõige 2).

4. Tasuta õigusabi taotluse kohustuslik vorm

Euroopa Liidu Teatajas avaldatud tasuta õigusabi taotluse vorm on kättesaadav Euroopa Liidu Kohtu veebisaidil rubriigis „Üldkohus – Menetlus“.

Nii enne hagimenetluses hagiavalduse esitamist kui ka selle menetluse käigus tasuta õigusabi taotlemisel **on vormi kasutamine kohustuslik**. Hagimenetluses esitatud tasuta õigusabi taotlust, mis ei ole esitatud vormil, ei võeta arvesse (kodukorra artikkel 147 ja praktiliste rakendussätete punkt 256).

Arvesse ei võeta tasuta õigusabi taotlust, mis on esitatud pärast seda, kui Üldkohus on taotlusega seotud hagi juba lahendanud. Tasuta õigusabi Üldkohtu lahendi peale Euroopa Kohtule apellatsioonkaebuse esitamiseks tuleb taotleda Euroopa Kohtult.

5. Tasuta õigusabi taotluse sisu ja tõendavad dokumendid

Tasuta õigusabi taotluse vormi eesmärk on teha Üldkohtule vastavalt kodukorra artikli 147 lõigetele 3 ja 4 kättesaadavaks teave, mis on vajalik tasuta õigusabi taotluse lahendamiseks. See teave on järgmine:

— andmed taotleja **majandusliku olukorra** kohta,

ning

— kui hagiavaldust ei ole veel esitatud, siis **andmed hagi eseme**, faktiliste asjaolude ja esitatava argumentatsiooni kohta (praktiliste rakendussätete punkt 259).

a. *Taotleja majanduslik olukord*

Tasuta õigusabi taotlusele tuleb lisada kõik taotleja majanduslikku olukorda hinnata võimaldavad **andmed ja tõendavad dokumendid**, näiteks pädeva riigisisese asutuse tõend tema majandusliku olukorra kohta (kodukorra artikli 147 lõige 3).

Taotleja maksevõimet hinnatakse tema abivajadust tõendavate asjaolude põhjal:

— füüsiline isik ei või piirduda sellega, et ta esitab Üldkohtule vaid andmed oma sissetuleku ja erinevate saadavate toetuste kohta, vaid ta peab esitama näiteks ka tulumaksudeklaratsiooni, palgatõendid, tõendid sotsiaalabiasutuselt või töötukassalt, pangakinnitused või kontoväljavõtted, andmed, mis võimaldavad hinnata tema varalist seisu (vallas- või kinnisvara väärtus), ning dokumendid oma kulutuste kohta (näiteks üüri- või laenuleping, tõend ülalpeetava lapse koolituskulude kohta, tasude väljavõte või arved);

— juriidiline isik ei või piirduda sellega, et ta väidab end olevat maksevõimetu, vaid ta peab esitama andmed, mis puudutavad tema ettevõtlusvormi, tegutsemist tulunduslikul või mittetulunduslikul eesmärgil, tema osanike või aktsionäride maksevõimet, esitades näiteks raamatupidamisaruande või muu oma finantsolukorda tõendava dokumendi ning tõendid, mis kinnitavad tema väiteid, et ta on maksejõuetu, tema suhtes on algatatud pankrotimenetlus, kuulutatud välja pankrot või ta on likvideerimisel.

Teabe õigsuse kinnitusi, mida annab ja allkirjastab taotleja ise, ei loeta piisavaks tõendiks abivajaduse kohta.

Taotluse vormil taotleja majandusliku olukorra kohta esitatud andmed ning nende kinnitamiseks taotlusele lisatud tõendavad dokumendid peavad andma taotleja majanduslikust olukorrast tervikliku pildi.

Taotlus, milles ei ole taotleja menetluskulude kandmise võimetust õiguslikult piisavalt põhjendatud, jäetakse rahuldamata.

b. *Kavandatava hagi ese*

Kui tasuta õigusabi taotlus esitatakse enne selles viidatud hagi esitamist, peab taotleja kirjeldama lühidalt **hagi eset, faktilisi asjaolusid ja** hagi põhjendamiseks esitatavat **argumentatsiooni**. Taotluse vormil on selle kirjelduse esitamiseks ette nähtud eraldi rubriik.

Taotlusele tuleb lisada ärakiri kõigist asjakohastest **tõendavatest dokumentidest**, et võimaldada kohtul hinnata hiljem esitatava hagiavalduse vastuvõetavust ja põhjendatust. Nendeks dokumentideks võivad olla näiteks kirjavahetus tulevase kostjaga või tühistamishagi korral otsus, mille õiguspärasus vaidlustatakse.

Nõuetekohaselt täidetud tasuta õigusabi taotluse vorm ja sellele lisatud tõendavad dokumendid peavad olema iseenesest arusaadavad.

c. *Täiendamine*

Tasuta õigusabi taotlust **ei ole lubatud täiendada hiljem esitatavate lisadega**. Kui Üldkohus neid lisasid esitada ei ole palunud, keeldutakse nende vastuvõtmisest. Seega on väga oluline esitada kogu vajalik teave taotluse vormil ja lisada sellele vormile kõik tõendid, mis taotluses esitatud teabe õigsust tõendavad.

Erandjuhtudel võib kohus siiski võtta hiljem vastu tõendavaid dokumente, mis näitavad abi vajalikkust taotlejale, kui koos tõenditega esitatakse selgitus nende hilise esitamise kohta (praktiliste rakendussätete punkt 264).

6. **Taotluse esitamine**

a. *Taotleja enda poolt*

Tasuta õigusabi taotleja, keda ei esinda advokaat, peab nõuetekohaselt täidetud ja allkirjastatud taotlusevormi paberversiooni ning kõik taotluses mainitud tõendavad dokumendid saatma või esitama Üldkohtu kantseleisse järgmisel aadressil:

Greffe du Tribunal de l'Union européenne

Rue du Fort Niedergrünewald

L-2925 Luxembourg

Taotlusevormile peab taotleja **olema oma käega alla kirjutanud** (kodukorra artikli 147 lõige 6 ja praktiliste rakendussätete punkt 257). Omakäelise allkirja puudumisel jäetakse taotlus käiguta.

b. *Taotleja advokaadi poolt*

Kui tasuta õigusabi taotluse esitamisel esindab õigusabi taotlejat advokaat, esitab viimane taotlusevormi rakenduse e-Curia kaudu, järgides juhist „e-Curia rakenduse kasutustingimused“ (praktiliste rakendussätete punkt 258).

7. **Hagi esitamise tähtaja kulgemise peatumine ja jätkumine**

Tasuta õigusabi taotluse esitamisega peatub taotluse esitaja jaoks hagi esitamise tähtaeg kuni selle taotluse üle otsustava määruse kättetoimetamiseni, või kui selles määruses ei ole nimetatud advokaati õigusabi taotlejat esindama, siis kuni taotlejat esindava advokaadi nimetamise määruse kättetoimetamiseni (kodukorra artikli 147 lõige 7).

Ajal, mil Üldkohus tasuta õigusabi taotlust läbi vaatab, on hagi esitamise tähtaja kulgemine seega peatunud.

Pärast tasuta õigusabi taotluse üle otsustava määruse kättetoimetamist, või kui selles määruses ei ole nimetatud advokaati õigusabi taotlejat esindama, siis pärast taotlejat esindava advokaadi nimetamise määruse kättetoimetamist **võib hagi esitamiseks jäänud tähtaeg olla väga lühike**. Seetõttu on soovitatav, et tasuta õigusabi saaja, keda esindab nõuetekohaselt advokaat, **pööraks selle tähtaja järgimisele erilist tähelepanu** (praktiliste rakendussätete punkt 265).

8. **Lisatäpsustus**

Lisatud tõendite originaale ei tagastata. Seetõttu on soovitatav edastada tõendavate dokumentide koopiad.

Kui taotleja kordab oma taotlust, ilma et uus taotlus põhineks uutel asjaoludel, siis taotlust ei registreerita ja sellest teavitatakse taotlejat (praktiliste rakendussätete punkt 263).

TASUTA ÕIGUSABI TAOTLUS

TASUTA ÕIGUSABI TAOTLEJA

FÜÜSILINE ISIK

Proua Härra

Perekonnanimi: .....

Eesnimi/eesnimed: .....

Aadress: .....

Sihtnumber: ..... Vald: .....

Riik: .....

Telefon (soovi korral): .....

E-post (soovi korral): .....

Töökoht või praegune olukord: .....

JURIIDILINE ISIK ([2])

Nimi: .....

Õiguslik vorm: .....

Tulundusliku eesmärgiga: □ jah □ ei

Aadress: .....

Sihtnumber: ..... Vald: .....

Riik: .....

Telefon (soovi korral): .....

E-post (soovi korral): .....

([2]) Lisage taotlusele juriidilise isiku olemasolu tõendav hiljutine dokument (väljavõte äriregistrist või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrist või muu ametlik dokument).

ISIK, KELLE VASTU KAVATSETE HAGI ESITADA ([3])

Juhime taotleja tähelepanu asjaolule, et Üldkohus on pädev lahendama vaidlusi, mille füüsilised või juriidilised isikud on esitanud liidu institutsioonide, organite või asutuste vastu. Üldkohus ei ole pädev kontrollima selliste otsuste õiguspärasust, mille on vastu võtnud:

— rahvusvahelised organid, mis ei kuulu Euroopa Liidu institutsioonilisse süsteemi – näiteks Euroopa Inimõiguste Kohus,

— liikmesriigi asutused,

— riigisisesed kohtud.

Isik(ud), kelle vastu kavatsetakse hagi esitada:

KOSTJA(D)	AADRESS
.....	
.....	

Kui ei ole piisavalt ruumi, esitage nimekiri eraldi valgel lehel ja lisage see taotlusele.

([3]) Kui tasuta õigusabi taotlus esitatakse koos hagiavaldusega või pärast hagiavalduse esitamist, ei ole rubriiki „Isik, kelle vastu kavatsete hagi esitada“ vaja täita.

HAGI ESE ([4])

Kui tasuta õigusabi taotlus esitatakse enne hagi esitamist, peab taotleja lühidalt kirjeldama kavandatava hagi eset, faktilisi asjaolusid ja hagi toetuseks esitatavat argumentatsiooni. Taotlusele tuleb lisada tõendavad dokumendid (kodukorra artikli 147 lõige 4).

Kirjeldage kavandatava hagi eset, faktilisi asjaolusid ja hagi toetuseks esitatavat argumentatsiooni (hagi eseme kirjeldamiseks võib kasutada lisalehti):

Käesolevale vormile tuleb lisada kõik tõendavad dokumendid, mis aitavad hinnata kavandatava hagiavalduse vastuvõetavust ja põhjendatust, ning esitatud dokumentide kohta tuleb koostada tõendavate dokumentide nimekiri.

Tõendavate dokumentide originaale ei tagastata. Seetõttu on soovitatav esitada asjakohaste dokumentide ärakirjad.

([4]) Kui tasuta õigusabi taotlus esitatakse koos hagiavaldusega või pärast hagiavalduse esitamist, ei ole rubriiki „Hagi ese“ vaja täita.

TAOTLEJA MAJANDUSLIK OLUKORD

FÜÜSILINE ISIK

VARALINE SEIS

Tasuta õigusabi taotlusele tuleb lisada kõik taotleja majanduslikku olukorda hinnata võimaldavad andmed ja seda tõendavad dokumendid, näiteks pädeva riigisisese asutuse tõend majandusliku olukorra kohta (kodukorra artikli 147 lõige 3).

		Teie tulud	Teie abikaasa või elukaaslase tulud	Mõne teise Teiega samas majapidamises alaliselt elava isiku tulud (laps või ülalpeetav) Täpsustage:
a.	**Sissetulek puudub**	(*)		
b.	**Maksustatav netopalgatulu** (nagu märgitud palgalehel)			
c.	**Palgatulust erinev tulu** (sissetulek põllumajandus-, tööstus- või äritegevusest või mitteärilisest tegevusest)			
d.	**Sotsiaal- või peretoetused**			
e.	**Töötu abiraha**			
f.	**Päevade kaupa arvutatavad hüvitised** (nt haiguse, raseduse ja sünnituse, kutsehaiguse või tööõnnetuse korral)			
g.	**Pension ja eelpension**			
h.	**Elatis** (summa, mis Teile tegelikult maksti)			
i.	**Muu tulu** (nt Teile makstud üüri- või renditulu, dividendid, muu vallasvara väärtuselt teenitud tulu jne)			

Kui täidetakse see lahter, peab taotleja selgitama, millest ta elatub.
(*) Kui ei ole piisavalt ruumi, esitage nimekiri eraldi valgel lehel ja lisage see taotlusele.

Märkige oma vallasvara liik ja väärtus (aktsiad, võlakirjad, muu osalus kapitalis jne) ja oma kinnisvara aadress ja väärtus (hoonestatud või hoonestamata kinnistu jne), isegi kui see ei teeni tulu:

KULUD

Märkige ära lapsed ja isikud, kes on Teie ülalpidamisel või elavad Teiega alaliselt koos:

Perekonnanimi/perekonnanimed ja eesnimi/ eesnimed	Sugulusside (nt poeg, õepoeg, ema)	Sünnikuupäev (pp / kk / aaaa)
……	……	..../..../ ……
……	……	..../..../ ……
……	……	..../..../ ……
……	……	..../..../ ……

Kui ei ole piisavalt ruumi, esitage nimekiri eraldi valgel lehel ja lisage see taotlusele.

Elatis, mida maksate kolmandatele isikutele:

Soovi korral võite esitada täiendavat teavet oma varalise seisu või kulude kohta:

Eespool esitatud andmed peavad põhinema tõendavatel dokumentidel, mis võimaldavad hinnata taotleja majanduslikku olukorda (kodukorra artikli 147 lõige 3).

Käesolevale vormile tuleb lisada tõendavate dokumentide nimekiri ning võimaluse korral pädeva riigisisese asutuse tõend, mis kinnitab seda majanduslikku olukorda.

Tõendavate dokumentide originaale ei tagastata. Seetõttu on soovitatav esitada asjakohaste dokumentide ärakirjad.

JURIIDILINE ISIK

Kui tasuta õigusabi taotleb juriidiline isik, lisage taotlusele juriidilise isiku olemasolu tõendav hiljutine dokument (väljavõte äriregistrist või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrist või muu ametlik dokument) (kodukorra artikli 147 lõige 5 koostoimes artikli 78 lõikega 4).

Kirjeldage taotleja ning vajaduse korral tema osaniku/osanike või aktsionäride majanduslikku olukorda:

Eespool esitatud andmed peavad põhinema tõendavatel dokumentidel, mis võimaldavad hinnata taotleja ning vajaduse korral tema osaniku/osanike või aktsionäride majanduslikku olukorda (kodukorra artikli 147 lõige 3).

Käesolevale vormile tuleb lisada tõendavate dokumentide nimekiri ning võimaluse korral pädeva riigisisese asutuse tõend, mis kinnitab seda majanduslikku olukorda.

Tõendavate dokumentide originaale ei tagastata. Seetõttu on soovitatav esitada asjakohaste dokumentide ärakirjad.

ADVOKAADI NIMETAMISE ETTEPANEK

Kui olete valinud advokaadi, kellel on õigus esineda liikmesriigi või muu EMP lepingu osalisriigi kohtus, tuleb esitada järgmised andmed:

Advokaadi nimi: ……

Aadress: ……

Sihtnumber: …… Vald: ……

Riik: ……

Telefon: ……

E-post (soovi korral): ……

TEABE ÕIGSUSE KINNITUS

Mina, allakirjutanu, kinnitan, et käesolevas tasuta õigusabi taotluses esitatud teave on õige.

Kuupäev: ..../..../ …… Taotleja või taotlejat esindava advokaadi allkiri:

TÕENDITE NIMEKIRI

Tõendid, mis võimaldavad hinnata Teie majanduslikku olukorda:

— .....
— .....
— .....
— .....
— .....
— .....
— .....
— .....
— .....
— .....

Kui hagiavaldust ei ole veel esitatud, siis tõend(id), mis võimaldab (võimaldavad) hinnata kavandatava hagi vastuvõetavust ja põhjendatust:

— .....
— .....
— .....
— .....
— .....
— .....
— .....
— .....
— .....
— .....